

Bijlage 3: De Maastrichtse Omgevingseffectrapportage (MOER) nader uitgelegd

De 3 stappen van een MOER procedure

De Maastrichtse Omgevingseffectrapportage (MOER) bestaat uit 3 onderdelen. De gemeenteraad zal na afronding van elke stap worden meegenomen in de opbrengst en vervolg.

Stap 1: Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

Een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de startnotitie voor de procedure voor de milieueffectrapportage (lees: de Maastrichtse Omgevingseffectrapportage). De plan-m.e.r. is dus het juridisch verplicht op te stellen proces en rapportage dat als input dient voor de omgevingsvisie, en zal in werkterm als aangegeven de MOER gaan heten. Op hoofdlijnen bevat de Notitie Reikwijdte en Detailniveau de ambities en/of doelstellingen die Maastricht heeft voor 2040 en welke opgaven er zijn.

De Commissie voor de m.e.r. bij het opstellen van de NRD

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: cie-m.e.r.) toetst de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (stap 1) en de eindrapportage (stap 3) uit de m.e.r.-procedure en brengt hierop een advies uit. Voor de inhoud van de eindrapportage (zie stap 3) is deze toetsing verplicht, voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau is dit optioneel aangezien het een zogenaamde inhoudelijke startnotitie is. De toetsing vindt plaats in de periode dat de NRD ter inzage ligt. Tijdens het opstellen van het NRD zullen er 2 participatiemomenten plaatsvinden, met zowel inwoners als met ketenpartners. Tevens zal het NRD ter inzage worden gelegd. Het NRD is namelijk een inhoudelijke startnotitie, en met de evt. zienswijzen en opmerkingen kan het college verder inhoudelijk de MOER uitwerken. In de startnotitie zal worden ingegaan op de concrete participatie methodiek en momenten.

De NRD zal in college worden vastgesteld en vervolgens zal de raad geïnformeerd worden over de NRD. De NRD zal worden opgesteld op basis van het raadsbesluit uit oktober 2020 en de documenten die de raad heeft vastgesteld, denk daarbij onder meer aan de strategische visies.

Stap 2: De foto van de leefomgeving

Terwijl de NRD ter inzage ligt kan er gestart worden met het uitwerken van wat wordt genoemd de 'foto van de leefomgeving' en 'het rad voor de leefomgeving'. De 'foto van de leefomgeving' maakt een spreekwoordelijke 'foto' van hoe de leefomgeving in de gemeente er nu uit ziet (de huidige situatie) en hoe de leefomgeving zich

ontwikkelt als het relevante vigerende beleid uitgevoerd wordt (de autonome ontwikkeling). Als horizon gebruiken we daarvoor de situatie in 2040. De 'autonome ontwikkeling' vormt de referentiesituatie in het MOER waarmee het alternatief vergeleken wordt. Voor de autonome ontwikkeling wordt naast het vigerende beleid ook gekeken naar algemene trends en ontwikkelingen in onze maatschappij. De 'foto van de leefomgeving' is een uitgebreid rapport waarvoor het uitgewerkte beoordelingskader uit stap 1, te weten de notitie reikwijdte en detailniveau, het uitgangspunt vormt. Per beoordelingsaspect wordt de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven. Een beoordelingsaspect wordt uitgewerkt in beoordelingscriteria en indicatoren. Om wat meer gevoel te geven bij een beoordelingsaspect, tonen wij op de volgende pagina een voorbeeld. Het begeleidende bureau werkt dit samen met de gemeente verder uit, op basis van bestaande bronnen.

Voorbeeld beoordelingsaspect, -criterium en indicatoren

Een thema dat vaak terugkomt in een Omgevingseffectrapport is het thema 'gezondheid'. Binnen dit thema is een beoordelingsaspect 'luchtkwaliteit'. Het beoordelingscriterium daarbij is de concentratie van en blootstelling aan fijnstof (PM10, PM2,5) en stikstofdioxide (NO2). De gebruikte indicatoren bij het beoordelen van dit criterium zijn fijnstof (PM10 en PM2,5) en stikstofdioxide (NO2).

Voor elk beoordelingsaspect wordt er op basis van de beschikbare informatie een conclusie getrokken over de staat van de leefomgeving. Dit doen wij met behulp van zogenaamde schaalatten. Per beoordelingsaspect wordt er een schaalat opgesteld met een 3-puntschaal 'groen', 'oranje' en 'rood'. De schaalat omschrijft wanneer een bepaalde score wordt toegepast op basis van het beoordelingscriterium. Een voorbeeld van een schaalat voor het beoordelingsaspect luchtkwaliteit is hieronder te zien.

Luchtkwaliteit	
Status gebruikte informatie	Kwantitatief <ul style="list-style-type: none"> Luchtkwaliteit concentratiekaarten [Atlas van de leefomgeving, 2020]
Beschikbare referentiewaarden	Wettelijke grenswaarden (o.b.v. Wet milieubeheer) en WHO-advieswaarden (PM ₁₀ , PM _{2,5} en NO ₂)
Schaalat kwaliteitsniveaus	
Groen	Wettelijke grenswaarden worden overal behaald en WHO-advieswaarden worden overal of bijna overal behaald
Oranje	Wettelijke grenswaarden worden overal of bijna overal behaald, WHO-advieswaarden worden niet gehaald
Rood	Op meerdere locaties worden wettelijke grenswaarden overschreden

Op basis van de schaalatten en de daaruit volgende conclusies ontstaat er een beeld bij welke beoordelingsaspecten er sprake is van aandachtspunten of knelpunten. Met een aandachtspunt wordt bedoeld dat de huidige situatie beoordeeld is met kwaliteitsniveau 'oranje' en er autonoom een verslechtering geconstateerd is richting kwaliteitsniveau 'rood'. Bij een knelpunt is de huidige situatie beoordeeld met kwaliteitsniveau 'rood' en is er autonoom sprake van een verbetering, gelijkblijvende trend of verslechtering binnen het kwaliteitsniveau 'rood'.

De aandachtspunten en knelpunten bij de huidige situatie en de verwachte situatie op basis van bestaand beleid vormen belangrijke informatie voor het nieuwe beleid in de omgevingsvisie. Idealiter worden de aandachtspunten en knelpunten verbeterd en/of opgelost met het nieuwe beleid. Als gemeente kan er dus gericht gestuurd worden op basis van de uitkomsten van de 'foto van de leefomgeving'. Een MOER zal dus over de volle breedte van de leefomgeving opgaven voor de omgevingsvisie tonen om daarmee knelpunten weg te nemen en kwaliteiten te versterken, en biedt daarmee concrete input en handvatten voor (aanscherping van) ambities.

In de MOER zullen de maatschappelijke behoeften en de aspecten die nodig zijn voor het beschermen van de fysieke leefomgeving in samenhang worden opgepakt.

Dit gaat via een zogenaamd 'rad voor de leefomgeving'. Deze methodiek is ook gebruikt voor o.a. de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Zie het voorbeeld daarvan hieronder.

Voorbeeld Rad voor de Leefomgeving uit de Nationale Omgevingsvisie

Het 'rad van de leefomgeving' maakt in één oogopslag inzichtelijk voor welke aspecten de leefomgeving 'op orde' is (groene gebied) en voor welke aspecten er problemen of knelpunten optreden (oranje en rood gebied) en welke trends daarin te verwachten zijn.

Ook de effecten van gewenst nieuw beleid projecteren we uiteindelijk in het 'rad van de leefomgeving' op de referentiesituatie. Dat laat dan zien voor welke aspecten het nieuwe beleid kansen voor verbeteringen biedt en risico's op verslechtering. Met de beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling en de samengevatte resultaten in het 'rad van de leefomgeving' en de knelpuntenkaart wordt een compleet beeld verkregen van waar en op welke vlakken de Maastrichtse leefomgeving 'op orde' is, en waar er knelpunten en problemen (te verwachten) zijn. Het laat daarmee over de volle breedte van de leefomgeving opgaven voor de omgevingsvisie zien om knelpunten weg te nemen en kwaliteiten te versterken, en biedt daarmee concrete input en handvatten voor (aanscherping van) ambities en invulling van alternatieven.

Stap 3: Eindrapportage plan-m.e.r. (MOER)

Na afronding van de 'foto van de leefomgeving' en het 'rad voor de leefomgeving' is er een compleet overzicht van welke aandachtspunten of knelpunten er zijn en waar deze zich bevinden. Het 'rad van de leefomgeving' maakt in één oogopslag inzichtelijk voor welke aspecten de leefomgeving 'op orde' is (groene gebied) en voor welke aspecten er problemen of knelpunten optreden (oranje en rood gebied) en welke trends daarin te verwachten zijn. Deze punten vormen belangrijke input voor de beleidskeuze die worden gemaakt in de omgevingsvisie. Bij het maken van keuzes zal de eindrapportage via een stappenplan worden opgesteld, waarbij

uiteindelijk de concept-eindrapportage door de Commissie voor de m.e.r. verplicht zal worden beoordeeld. De Eindrapportage plan-m.e.r. (lees: de MOER) zal samen met de omgevingsvisie ter inzage worden gelegd.

2.2 Meerwaarde MOER- proces

Een visie maken gaat in verschillende stappen. Er zal bekeken worden wat de sectorale ambities zijn voor de lange termijn. Anderzijds kijken we ook welke stad Maastricht in 2040 moet zijn. Dit laatste kan dan weer resulteren in mogelijke aanpassing van beleid.

We gebruiken de MOER als instrument bij het opstellen van de omgevingsvisie. De procedure ondersteunt bij het maken en afwegen van inhoudelijke keuzes tijdens het proces om tot een visie te komen. Op de laatste pagina tonen we de verwevenheid tussen een omgevingsvisie en een MOER-procedure. Het eindproduct, de MOER is een verslaglegging van het proces en eindresultaat. Het MOER gaat inzicht geven in:

- a. De effecten van het nieuwe beleid op de leefomgeving voor de onderwerpen¹ waar het MOER over gaat;
- b. De mate waarin het nieuwe beleid bijdraagt aan de ambities voor de strategische opgaven waar de MOER over gaat (ambitie of doelbereik). Deze ambities worden geformuleerd in de op te stellen Notitie, Reikwijdte en Detailniveau, zie daarvoor einde deze pagina.
- c. De mate waarin de duurzame ontwikkelopgaven elkaar en de kwaliteiten kunnen versterken en waar ze met elkaar zullen botsen. Kortom: waar keuzes gemaakt moeten worden;
- d. Welke alternatieven tijdens het proces zijn overwogen en hoe milieu en omgevingsinformatie is meegewogen in de besluitvorming van de omgevingsvisie;
- e. Eventuele aanbevelingen en randvoorwaarden voor vervolgstappen.

---

¹ Denk daarbij bijvoorbeeld aan onderwerpen als natuur, landschap en openbare ruimte, klimaat, veiligheid, wonen en woonomgeving, welzijn, ruimtelijke economische structuur en economische vitaliteit.

Relatie (actualisatie) omgevingsvisie Maastricht en de op te stellen Maastrichtse Omgevingseffectrapportage

